Excel Jatko

eduhouse°

EXCEL

Ohjelman esittely	2
Perusasioiden kertaus	2
Tiedon syöttäminen	2
Solumuotoilu ja tiedon muoto	3
Luvut ja merkkijonot	
Tuhaterotin-, valuutta- ja prosenttimuoto	3
Päivämäärät ja kellon ajat	
Muotoilun valitseminen käsin ja Teksti-muotoilu	
Tyypilliset solumuotoiluun liittyvät ongelmat	6
Excel laskenta	
Kaavoilla laskeminen	6
Kaavan kopioiminen	7
Suorat viittaukset	
Tiedon tuonti ulkoisista lähteistä	8
Power Query	
Tiedon tuonti tiedostosta	
Tuodun tiedon muokkaaminen jälkikäteen	
Tiedon tuonnin automointi	12
Tiedon jakaminen ja yhdistäminen solujen välillä	12
Pikatäydennys eli Flash fill	12
Tiedon erottaminen Teksti sarakkeisiin ominaisuudella	
Tiedon yhdistäminen useista soluista kaavan avulla	
Tiedon tarkistaminen Siirry määräten toiminnon avulla	16
Edistynyt laskenta	
Ehtofunktiot	
Summa.jos.joukko (Sumifs)	
Laske.jos.joukko <i>(Countifs)</i>	
Hakufunktiot	
Xhaku	
Dynaamiset funktiot ja viittauksetAinutkertaiset.arvot	
Dynaamiset viittaukset	
Funktoiden yhdistäminen	
Lajittele ja Ainutkertaiset.Arvot funktioiden yhdistäminen	
Tietokantojen edistynyt hallinta	
Tietokannan kolme sääntöä	
Muotoile taulukoksi	
Muotoile taulukko-tietokannan ominaisuudet	
Mikä on Pivot?	
Pivotin luominen	
Pivotin toimintoja	
Pivot kaaviot	
Tiedon visualisointi	
Tiedon ehdollinen muotoilu	
Trendien seuranta Sparkline-kaavioiden avulla	
Edistunut kaavioiden käsittelu	

OHJELMAN ESITTELY

Excel on maailman käytetyin taulukkolaskentaohjelma. Toimistotyöntekijöistä vain harvat välttyvät sen käyttämiseltä. Excel on myös äärimmäisen monipuolinen. Se taipuu myyjän hintalaskurista ja varastomiehen tilauskannasta ylimmän johdon raportointityökaluun ja tiedon analysoijaan helposti ja joustavasti.

Vahva Excel osaaminen parantaa työn tehokkuutta, automoinnin kautta. Kysymys ei ole tehtävän tekemisestä mahdollisimman nopeasti vaan tehtävän tekemisestä vain kerran. Luomalla jokaisen työkirjan pohjaksi seuraavalle vastaavalle tehtävälle poistat helposti samojen toimintojen toistoa päivistäsi, jolloin tehokkuutesi paranee ja työsi muuttuu mielenkiintoisemmaksi. Periaatteena pitäisi aina olla että Excelissä kaikki tehdään vain kerran.

Tämä materiaali keskittyy Excelin edistyneeseen osaamiseen. Keskitymme erityisesti Excelin ulkopuolelta tuodun tiedon analysointiin funktioiden avulla ja raportointiin Pivotin ja kaavioiden avulla. Läpi käydyt ominaisuudet ovat meidän kokemuksemme mukaan tärkeimpiä niille työtekijöille jotka käyttävät Exceliä työssään paljon.

PERUSASIOIDEN KERTAUS

Excelin tietyt perusasiat on jokaisen osattava ennen, kun voi siirtyä edistyneelle tasolle. Kertaamme tässä niistä tärkeimmät

Tiedon syöttäminen

Excelin jokainen solu toimii omana yksikkönään, mikä tarkoittaa, että tiedon syöttöä varten solu siirtyy **Kirjoita** (*Insert*) tilaan. Kirjoita tilassa, osa ohjelman toiminnoista ei ole käytettävissä. Tila sulkeutuu automaattisesti, kun tieto on syötetty esim. **Enter** -nappaimen painalluksella tai voit keskeyttää syötön **Esc** -nappäimen painalluksella.

Tiedon syöttötilassa solun sisällä vilkkuu kursori ja Excel ikkunan alalaidassa lukee teksti **Kirjoita** (*Insert*). Osa valintanauhan toiminnoista on "harmaana", eli poistettu käytöstä.

Excel Jatko 2 (35)

Solumuotoilu ja tiedon muoto

Excel tulkitsee kaiken vastaanotetun tiedon ja muotoilee solut sen mukaan. Muotoilu saattaa muuttaa radikaalisti tiedon ulkoasua ja jopa sisältöä. Kun solumuotoilu on määritetty, se ei muutu ellet erikseen vaihda muotoilua tai poista sitä

Luvut ja merkkijonot

Ensimmäinen tarkistettava asia on, onko kyseessä luku vai merkkijono. Mikäli syötät numerot maa-asetusten mukaisesti lukuina, tieto asettuu solun oikeaan laitaan kuten oheisen kuvan kahdessa ylimmässä solussa. Excel on tulkinnut syötteesi luvuiksi jolloin niillä voidaan laskea.

Kirjoitusvirheen sattuessa, kuten kuvan kolmannessa solussa, ohjelma on tulkinnut syötteesi merkkijonoksi. Tällöin "lukua" ei oteta mukaan laskentaan ja tulokset saattavat vääristyä.

Huomaa että tasaus painikkeiden avulla voit muokata tiedon asettumista soluun mutta emme suosittele sitä. Jos muutat asettelun esim. pysyvästi keskelle, et näe virheellisesti syötettyjä tietoja ja laskelmat saattavat mennä väärin

Tuhaterotin-, valuutta- ja prosenttimuoto

Kun syötät maa-asetusten mukaisesti kirjoitettuja lukuja, Excel osaa tulkita ne luvuiksi ja muotoilla solut oikein. Huomaa kuitenkin, että maa-asetukset määritellään tietokoneen käyttöjärjestelmässä ja saattavat vaihdella eri koneiden välillä. Oheinen taulukko osoittaa miten Excel tulkitsee erilaiset syötteet:

Soluun kirjoitettu tieto	Mitä solussa näkyy	Solussa oleva tieto	Selite
10 000	10 000	10000	Tuhat erotinmuoto
10000€	10 000 €	10000	Valuuttamuoto
50%	50 %	0,5	Prosenttimuoto

Päivämäärät ja kellon ajat

Päivämäärien syöttö poikkeaa muista syötteistä huomattavasti. Päivämääräksi tunnistettu tieto muutetaan uniikilla tavalla joka saattaa aiheuttaa käyttäjässä hämmennystä. Mm. seuraavat syötteet tulkitaan päivämääriksi:

Soluun kirjoitettu tieto	Mitä solussa näkyy	Solussa oleva tieto
1.5	1.touko	42125
2.5.15	2.5.2015	42126
3/5	3.touko	42127
4-5	4.touko	42128

Excel Jatko 3 (35)

Excel Jatko 4 (35)

Päivämäärien tulkinnassa on erityisen tärkeä huomioida mitä Excel todellisuudessa kirjoittaa soluun. Saatoit jo päätellä taulukosta, että vaikka solussa näkyy päiväys, sen tiedoksi asetetaan sarjaluku. Tämä sarjaluku on kuluneiden päivien määrä alkaen 1.1.1900. Esimerkiksi 1.5.2015 on 42125 päivää eteenpäin päiväyksestä 1.1.1900. Tämän järjestelmän avulla Excel ymmärtää päiväyksiä ja osaa näin ollen laskea niiden avulla.

Kellon ajat toimivat hyvin samankaltaisesti päiväyksiin nähden. Erotinmerkkinä on tässä tapauksessa kaksoispiste

Soluun kirjoitettu tieto	Mitä solussa näkyy	Solussa oleva tieto
12:00	12:00	0,5
13:00	13:00	0,541667
1.5.15 12:00	1.5.2015 12:00	42125,5

Kun syötät kellonajan tai päiväyksen kellon ajalla, Excel kirjoittaa soluun kellon aikaa vastaavan desimaaliluvun. Esimerkiksi 12:00, eli puoli vuorokautta kirjoitetaan 0,5. Tämän järjestelmän avulla Excel ymmärtää päiväyksiä ja osaa näin ollen laskea niiden avulla.

Muotoilun valitseminen käsin ja Teksti-muotoilu Solun muotoilun voi myös valita käsin valintanauhasta.

- 1. Valitse haluamasi solut tai maalaa solualue
- 2. Avaa **Aloitus** (*Home*) välilehden muotoiluvalikko ja valitse haluamasi muotoilu
- 3. Voit tarvittaessa hakea lisää muotoiluja komennolla **Lisää** numeromuotoja (*More formats*)

Teksti (*Text*) muotoilu poikkeaa muista muotoiluista siinä, että se kytkee solun muotoiluautomatiikan pois päältä. Tekstiksi muotoiltuja soluja ei oteta mukaan laskentaan eikä niitä muotoilla automaattisesti. Huomaa kuitenkin, että Teksti-muotoilu on kytkettävä päälle ennen tiedon syöttämistä.

Excel Jatko 5 (35)

Tyypilliset solumuotoiluun liittyvät ongelmat

Excel tuntuu välillä tulkitsevan syötteitä täysin käsittämättömän logiikan avulla. Tämä ei kuitenkaan ole totta, sillä logiikka perustuu vahvasti matemaattisiin sääntöihin. Tuntemalla tyypillisimmät ongelmakohdat ohjelman käyttö helpottuu.

Mitä syötit soluun	Soluun kirjoitettiin	Selitys	Korjaus
00100	100	Excel on tulkinnut tiedon luvuksi. Kokonaislukujen etunollat ovat merkityksettömiä ja voidaan poistaa	Muotoile solu Teksti (<i>Text)</i> muotoon ja syötä tieto uudelleen
+358 400 123	358400123	Excel on tulkinnut tiedon luvuksi. Kokonaisluvun positiivista etumerkkiä ei näytetä	Muotoile solu Teksti (<i>Text)</i> muotoon ja syötä tieto uudelleen
1.5	1.touko	Suomenkielen maa- asetuksissa pisteellä erotetaan päiväys.	Mikäli tarkoituksena oli syöttää 1,5. Muotoilu solu Yleinen (General) muotoon ja syötä tieto uudelleen pilkulla erotettuna

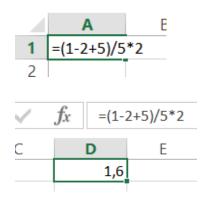
EXCELLASKENTA

Kaavoilla laskeminen

Excelin taulukkoja voidaan käyttää tehokkaasti laskemiseen. Laskenta voidaan tehdä laskukoneen kaltaisesti numeroilla tai viittauksilla. Viitttauslaskennan idea on luoda taulukoita joissa laskukaavaa ei tarvitse joka kerta kirjoittaa uudelleen vaan muuttamalla lukuja saadaan tulos laskettua nopeasti uudelleen.

Peruslaskenta eroaa taskulaskimesta vain siinä, että laskenta aloitetaan syöttämällä =-merkki. Kirjoita kaava noudattaen matematiikan sääntöjä ja paina lopuksi **Enter**.

Excel kirjoittaa tuloksen soluun. Voit tarkistaa ja korjata laskukaavan kaavarivistä.

Excel Jatko 6 (35)

Viittauksilla laskettuna oheinen kaava näyttää huomattavasti monimutkaisemmalta. Se ei sitä kuitenkaan ole, sillä jokainen kaavan luku on nyt vain kirjoitettu omaan soluunsa ja kaavassa näkyy näiden solujen nimet. Kaavan kirjoittaminen eroaa myös hiukan, sillä viitatut solut valitaan useimmiten hiirellä, kirjoittamisen sijaan. Lopuksi painetaan jälleen **Enter**, jolloin Excel näyttää vastauksen kaavan solussa. Nyt voit tarvittaessa muuttaa mitä tahansa tietosolua, jolloin kaavan vastaus muuttuu automaattisesti.

	1	U	- 11
	1	=(F1-F2+F3	3)/ F4*F5
Ī	2		
	5		
	5		
	2		

Kaavan kopioiminen

Excel käyttää laskukaavoissa ominaisuutta nimeltä **Suhteellinen viittaus**. Tämä tarkoittaa, että vaikka kaavassa näkyy solun nimi, viittaa se todellisuudessa solun sijaintiin. Esimerkiksi kuvan kaava viittaa kahteen vasemmanpuoleiseen soluun, vaikka kaavassa solut kuvataan niiden nimillä **F8** ja **G8**.

Tieto 1	Tieto 2	Tulos
1	2	=F8+G8
3	4	
5	6	

Tämä ominaisuus mahdollistaa kaavojen kopioimisen, jonka avulla pitkiäkin tietolistauksia voi laskea erittäin nopeasti.

- Tieto 1 Tieto 2 Tulos

 1 2 3 4
 5 6
- 1. Kirjoita laskukaava listauksen ylimpään tulossoluun ja paina Enter
- 2. Palauta soluosoitin kaavasoluun ja vie hiiri solun oikean alakulman **Täyttökopiointikahvan** päälle
- 3. Paina hiiren vasen painike pohjaan ja vedä alaspäin. Laskukaava kopioituu ja jokainen tietorivi lasketaan suhteellisilla viittauksilla

Tieto 1	Tieto 2	Tulos
1	2	3
3	4	7
5	6	11
		1

Suorat viittaukset

Suora soluviittaus tunnetaan myös nimellä absoluuttinen viittaus tai peruskäyttäjien kielellä "dollarinmerkit" laskukaavassa. Viittauksen avulla voidaan lukita laskukaavassa (tai funktioissa) käytettäviä viittauksia siten etteivät ne muutu kaavaa kopioitaessa. Ominaisuus on erityisen tärkeä kun rakennetaan taulukoita joissa tietty aro vaikuttaa useisiin kohteisiin yhtä aikaa.

Oheisessa kuvassa jokaisen tuotteen hintaan lisätään sama alv. Suhteellisen viittauksen mukaisesti kaavaa kopioitaessa viittaus alv:n sisältävään soluun muuttuisi ja tulokset olisivat virheellisiä. Näin ollen viittaus E2 on muutettava 5 Tuote 1 suoraksi viittaukseksi.

- 1. Aloita kaavan kirjoittaminen normaalisti
- Kun valitset lukittavaa viittausta (ohessa E2) paina F4 painiketta näppäimistöltä.
 Excel lisää dollarimerkit viittaukseen
- 3. Kopioi kaava normaalisti.

Excel Jatko 7 (35)

Suoria viittauksia on kolme erilaista:

- Absoluuttinen solu \$E\$2. Solu on täysin lukittu, soluviittaus ei vaihdu missään tilanteessa
- Absoluuttinen rivi E\$2. Vain rivi on lukittu. Kopioitaessa viittauksen sarake muuttuu suhteellisesti
- Absoluuttinen sarake \$E2. Vain sarake on lukittu. Kopioitaessa viittauksen rivi muuttuu suhteellisesti

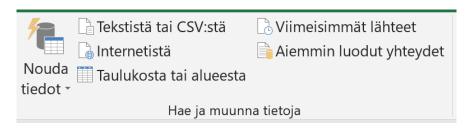
TIEDON TUONTI ULKOISISTA LÄHTEISTÄ

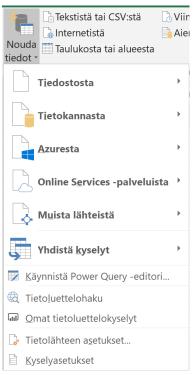
Exceliä käytetään usein tiedon analysointiin. Tieto kerätään useista lähteistä Excelin tietokantaan, jossa se kootaan ja "puhdistetaan" ohjelman vaatimaan muotoon. Tässä kappaleessa käsittelemme sekä tiedon tuontiin että tiedon hallintaan tarvittavia työkaluja.

Kun tietoa tuodaan erilaisista tietokantasovelluksista, useimmiten kopiointi riittää. Tietyissä tilanteissa Excel kuitenkin lukee tiedon väärin taulukkoon eikä analysointiominaisuuksia voi käyttää.

Power Query

Tiedon tuontiin liittyvien haasteiden ratkaisuun ja automointiin Excelistä löytyy erillinen työkalu. Alun perin työkalu ilmestyi Power Queryn nimellä erillisenä lisäosana 2010 versioon. Excel 2016 versiosta lähtien se on ollut osa sovelluksen perustyökaluja. Löydät työkalut **Tiedot** (Data) välilehden **Hae ja muunna tietoja** (Get & Transfer) ryhmästä.

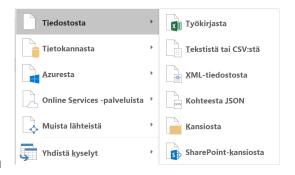

Excel Jatko 8 (35)

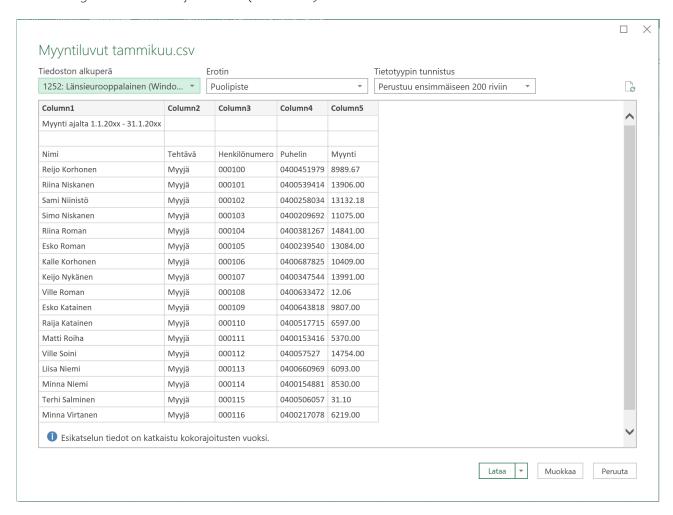
Tiedon tuonti tiedostosta

Toisin kun Excelin aiemmissa versioissa tiedostomuoto ei ole enää merkityksellinen tietoa tuotaessa. Teksti tai .csv tiedostomuodot ovat edelliin yleisimpiä tuontimuotoja esimerkiksi erilaisissa mittalaitteissa mutta Excel osaa käsitellä myös useita eri muotoja.

Seuraavassa harjoituksessa tuomme tietoa .csv tiedostosta. Tiedosto on tulostettu järjestelmästä joka ei suoraan tue Exceliä.

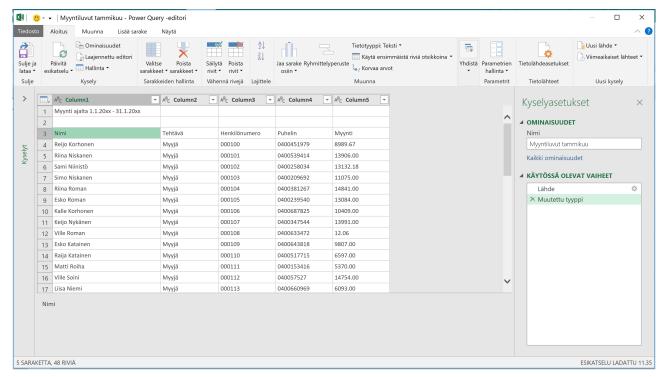
1. Aloitetaan tiedon tuonti komennolla **Tiedot/Tekstistä tai CSV:stä** (*Data/Text or CSV*). Komento avaa tuonti-ikkunan josta tietoja voidaan tarkastella. Muista tarkastaa mm. **Tiedoston alkuperä** (*File Origin*) joka vaikuttaa esimerkiksi skandinaavisten merkkien näkymiseen oikein ja **Erotin** (*Delimiter*).

Havaitsemme tiedossa potentiaalisia ongelmia. Sarakkeet 2 ja 3 sisältävät numeerista tietoa etunollilla. Excel tulee poistamaan nämä nollat. Sarakkeessa 5 on käytetty pistettä desimaalimerkkinä, joka tulee myös aiheuttamaan ongelman tuodussa tiedossa.

Excel Jatko 9 (35)

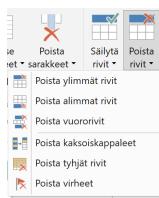
2. Korjataan havaitus ongelmat Power Query työkalulla. Napsauta komentoa **Muokkaa** *(Edit)* avataksesi editorin.

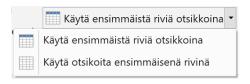

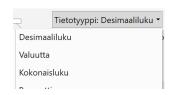
3. Poistetaan ensimmäisenä ylimääräiset rivit tietoalueen ylärajasta komennolla Poista rivit/Poista ylimmät rivit (Remove rows/Remove rows on top). Toiminto avaa erillisen ikkunan johon määritellään poistettujen rivien määrä. Poista tässä tapauksessa 2 riviä

Huomaa että toiminto sisältää useita erilaisia poistotyökaluja. Poista myös ylimääräiset sarakkeet mikäli niitä on.

- 4. On tärkeää että Excel tunnistaa otsikkorivin. Nosta tietoalueen ensimmäinen rivi otsikoksi komennolla Aloitus/Käytä ensimmäistä riviä otsikkona (Home/Use first row as headers).
- 5. Määritellään seuraavaksi sarakkeisiin oikeat tietotyypit. Määritä Henkilönumero- ja Puhelin sarakkeet **Teksti** (*Text*) tietotyyppiin.
- 6. Myynti sarakkeessa on käytetty pistettä desimaalimerkkinä. Se on korvattava pilkulla, jotta suomenkielinen Excel ymmärtää tiedon oikein. Muuta

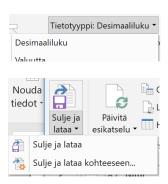
Sorvaa arvot

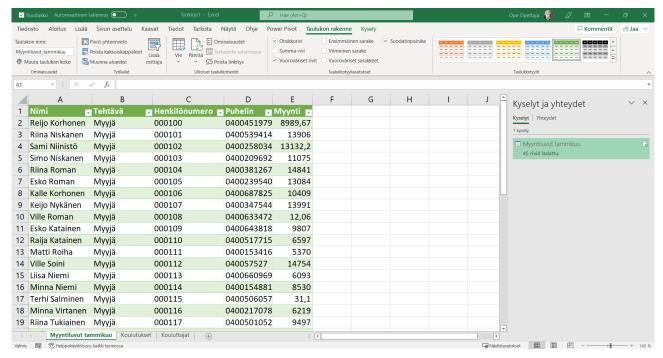
Excel Jatko 10 (35)

piste pilkuksi komennolla **Aloitus/Korvaa arvot** (Home/Replace values).

- 7. Määritä vielä Myynti-sarakkeeseen tietotyyppi Desimaaliluku (Decimal).
- 8. Tiedot ovat nyt valmiita tuotavaksi. Tuo tiedot napsauttamalla komentoa **Aloitus/Sulje ja lataa** (Home/Close and load).

Excel tuo tiedot taulukoidussa muodossa työkirjaan.

Tuodun tiedon muokkaaminen jälkikäteen

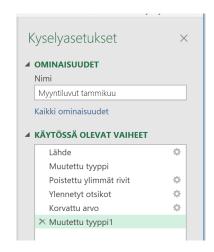
Huomaa että tietoja ei pelkästään tuotu Exceliin vaan alkuperäisen tiedoston ja työkirjan välille luotiin pysyvä linkki. Tämä tarkoittaa, että tuonnin jälkeen voidaan edelleen muokata tuontiehtoja tai korjata mahdollisia virheitä. Soluosoittimen ollessa tietoalueen sisällä voit palata Power Query editoriin komennolla **Kysely/Muokkaa** (*Query/Edit*). Pääset näin takaisin muokkausikkunaan.

Excel Jatko 11 (35)

Tiedon tuonnin vaiheet löytyvät näkymän oikean laidan **Kyselyasetukset** (*Query options*) näkymästä. Voit poistaa tekemiäsi muutoksia napsauttamalla muutoksen oikean puolen X-painiketta hiirellä.

Huomaa että, mikäli poistat muutoksia toimintojonon keskeltä, Power Query poistaa automaattisesti kaikki muutokset, johon poistettu toiminto vaikuttaa.

Tiedon tuonnin automointi

Huomaa että Power Query ei tee muutoksia alkuperäiseen tuontitiedostoon vaan luo linkin uuden Excel työkirjan ja lähdetiedoston välille. Jos siis lisäät alkuperäiseen lähdetiedostoon rivejä, sinun ei tarvitse suorittaa tuontia uudelleen, vaan riittää että päivität kyselyn komennolla **Kysely/Päivitä** (*Query/Refresh*).

Tiedon jakaminen ja yhdistäminen solujen välillä

Excel ei pysty käsittelemään kahta tietoa saman solun sisältä. Periaate on, että yhdessä solussa tulee olla vain yksi tieto. Samassa tietokannassa saattaa kuitenkin olla tarvetta asettaa useita tietoja samaan soluun käsittelyn helpottamiseksi. Ajatellaan esimerkiksi koulutusta nimeltä "Excel 2013 jatko". Kaikki kolme tietoa ovat merkityksellisiä erikseen, kun arvioidaan esimerkiksi, kuinka monta Excel koulutusta on järjestetty vuoden aikana. Yhdistämällä taas tiedot "Excel" ja "jatko" voidaan arvioida kuinka monta Excel jatkoa on järjestetty vuoden aikana versiosta riippumatta.

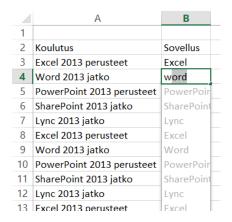
Seuraavassa ohjeessa käymme läpi miten yhdessä solussa oleva tieto erotetaan useisiin soluihin ja miten useissa soluissa oleva tieto yhdistetään samaan soluun.

Pikatäydennys eli Flash fill

Excelin 2013 versiossa julkaistu **Pikatäydennys** (*Flash fill*) ominaisuus, osaa käyttäjän syötteen mukaan sekä yhdistää että erottaa tieto solujen välillä.

Pikatäydennys toimii vain tietoalueen yhteydessä, joten sinun kannattaa luoda erotettavalle/yhdistettävälle tiedolle uusi tyhjä sarake tietoalueen sisään

1. Aloita kirjoittamaan erotettavia tietoja soluihin. Kun Excel tunnistaa halutun tiedon se täyttää automaattisesti loput solut. Hyväksy täyttö painamalla Enter. Huomaa että tunnistus toimii vain sanoilla, jotka ovat yli 3 merkkiä pitkiä ja että tunnistus tapahtuu kesken kirjoituksen. Mikäli kirjoitat sanan loppuun, tunnistusta ei tehdä

Excel Jatko 12 (35)

- 2. Vaihtoehtoisesti voit kirjoittaa ensimmäiset kaksi solua valmiiksi ja napsauttaa komentoa Tiedot/Pikatäydennys (Data/Flash fill)
- 3. Pikatäydennys jää nyt odottamaan lopullista hyväksyntää. Käy tietoalue läpi ja mikäli löydät virheen, kirjoita sen päälle oikea tieto. Excel korjaa kaikki samankaltaiset virheet korjauksesi mukaan.

38	InDesign CC jatko	InDesign	CC
39	PhotoShop CC perusteet	PhotoShop	CC
40	InDesign CC jatko	InDesign	CC
41	PhotoShop CC jatko	PhotoShop	CC
42	InDesign CS6 perusteet	InDesign	CS6
43	PhotoShop CS6 jatko	PhotoShop	6
44	InDesign CS6 jatko	InDesign	6
45	PhotoShop CS6 perusteet	PhotoShop	6
46	InDesign CS6 iatko	InDesign	6

4. Täydennystä ei tarvitse erikseen hyväksyä, mutta se voidaan tarvittaessa kumota toimintotunnisteesta.

Pikatäydennyksellä voit myös yhdistää tietoja

- 1. Aloita yhdistettävien tietojen kirjoittaminen
- Excel tunnistaa yhdistelmän ja ehdottaa 2. pikatäydennystä
- 3. Hyväksy pikatäydennys painamalla Enter
- 4. Voit myös tarvittaessa aloittaa täydennyksen komennolla **Tiedot/Pikatäydennyt** (Data/Flash fill)

2	Koulutus	Sovellus+taso	Sove
3	Excel 2013 perusteet	Excel perusteet	Exce
4	Word 2013 jatko	Word jatko	Wor
5	PowerPoint 2013 perusteet	PowerPoint perusteet	Pow
6	SharePoint 2013 jatko	SharePoint jatko	Shar
7	Lync 2013 jatko	Lync jatko	Lync
8	Excel 2013 perusteet	Excel perusteet	Exce
9	Word 2013 jatko	Word jatko	Wor
10	PowerPoint 2013 perusteet	PowerPoint perusteet	Pow
11	SharePoint 2013 jatko	SharePoint jatko	Shar
12	Lync 2013 jatko	Lync jatko	Lync
13	Excel 2013 perusteet	Excel perusteet	Exce
1//	Word 2013 istko	Word istko	Mor

Tiedon erottaminen Teksti sarakkeisiin ominaisuudella

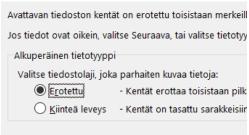
Mikäli sinulla on käytössä Excel 2013 versiota vanhempi sovellus, et voi käyttää Pikatäydennysominaisuutta. Lisäksi on tilanteita, joissa pikatäydennys ei osaa jakaa tietoa oikein. Seuraavassa käymme läpi tiedon jakamisen soluhin **Teksti sarakkeisiin** (*Text to columns*) toiminnon avulla.

Teksti sarakkeisiin toiminto jakaa tiedon päällekirjoittaen Ohjattu tekstin jakaminen sarakkeisiin - vaihe 1/3

alle jäävät solut. On tärkeää, että luot riittävästi tyhjiä

sarakkeita jaettaville tiedoille

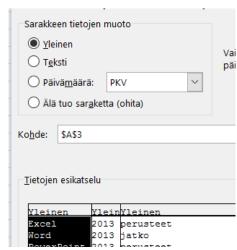
- Maalaa jaettavat solut ja napsauta Tiedot/Teksti sarakkeisiin (Data/Text to columns)
- 2. Komento avaa Ohjattu tekstin jakaminen sarakkeisiin (Text to columns) toiminnon. Valitse Erotettu (Delimited) ja napsauta Seuraava (Next).

Excel Jatko 13 (35) 3. Valitse erotinmerkki. Voit myös itse määrittää merkin valinnalla **Muu** (*Other*). Oheisessa esimerkissä erotinmerkkinä on välilyönti

4. Valitse tarvittaessa sarakkeiden tiedoille muotoilu ja napsauta **Valmis** (*Finish*)

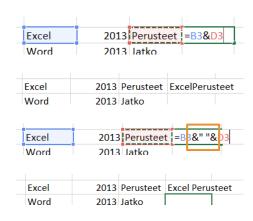

Tiedon yhdistäminen useista soluista kaavan avulla

Mikäli sinulla on käytössä Excel 2013 versiota vanhempi sovellus, et voi käyttää Pikatäydennysominaisuutta. Lisäksi on tilanteita, joissa pikatäydennys ei osaa jakaa tietoa oikein. Seuraavassa esimerkissä yhdistämme eri solujen tiedot yhteen soluun laskukaavan avulla

Tietojen yhdistäminen laskukaavalla noudattaa täysin samaa periaatetta kuin laskeminenkin. Erona on vain että matemaattisen operaattorin sijaan käytetään &-merkkiä.

- Kirjoita kaava kuten laskennassakin.
 Viittaukset kohdistuvat yhdistettäviin soluihin ja operaattorina toimii &-merkki
- Koska yhdistettävissä soluissa ei ole välimerkkiä sanat yhdistetään peräkkäin. Välimerkki lisätään kaavaan samalla periaatteella. Huomaa että Excelin kaavan syntaksi (kirjoitusasu) vaatii että mikäli kaavaan lisätään merkkijono, se tulee ympäröidä "lainausmerkein". Oheisessa esimerkissä välimerkki luetaan merkkijonoksi

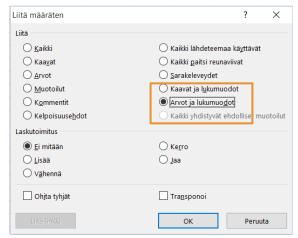

Excel Jatko 14 (35)

Yhdistetyt solut kannatta lopuksi muuttaa kaavasta tekstimuotoon tietokannan toimivuuden vuoksi.

Muutoksen jälkeen voit esimerkiksi poistaa pohjatietosarakkeet

- Maalaa tietoalue ja kopioi se komennolla CTRL+C
- 2. Älä muuta maalattua aluetta vaan liitä saman alueen päälle Aloitus/Liitä/Liitä määräten (Home/Paste/Paste special) toiminnolla ja Arvot ja lukumuodot (Values and numberformatting) määritteellä. Tietoalueen kaavat korvataan tekstillä

Excel Jatko 15 (35)

Tiedon tarkistaminen Siirry määräten toiminnon avulla

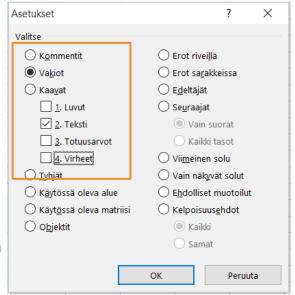
Kun tuot isoja tietoalueita Excelin tietokantaan, on tärkeä huomioida mahdolliset virheet. Tuhansien rivien tietoalueesta on kuitenkin erittäin aikaa vievää etsiä silmämääräisesti virheitä. Seuraavassa esimerkissä käytämme Siirry määräten (Go to special) toimintoa tiedon tarkistamiseen.

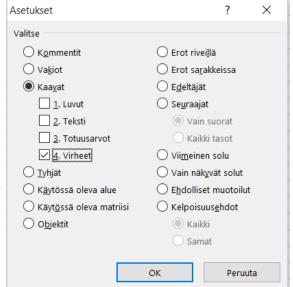
Toiminnon idea on yksinkertainen, sen avulla Excel maalaa käyttäjän määrittämän ehdon täyttävät solut halutusta alueesta. Esimerkiksi, kun olet tuonut suuren määrän lukuja tietokantaan ja haluat tarkistaa, ettei Excel ole lukenut niistä yhtäkään tekstiksi kirjoitusvirheen takia.

- Maalaa haluttu tietoalue ja napsauta komentoa Aloitus/Etsi ja valitse/Siirry Määräten (Home/Find and select/Go to special)
- 2. Valitse määritteet **Vakio** (*Constant*) ja **Teksti** (*Text*) ja napsauta Ok
- Excel maalaa tietoalueesta vain ne solut jotka on tulkittu merkkijonoiksi. Voit liikkua solusta toiseen painamalla Enter

Vastaavasti jos haluaisit löytää mahdolliset virheet laskemistasi tietokannan kaavoista.

- 1. Maalaa haluttu tietoalue ja napsauta komentoa Aloitus/Etsi ja valitse/Siirry Määräten (Home/Find and select/Go to special)
- 2. Valitse määritteet **Kaavat** (Formulas) ja **Virheet** (Errors) ja napsauta Ok
- 3. Excel maalaa tietoalueesta vain ne solut, joissa laskukaava on palauttanut virheen. Voit liikkua solusta toiseen painamalla **Enter**

Excel Jatko 16 (35)

EDISTYNYT LASKENTA

Excelistä löytyy useita satoja funktioita. Funktioita voi käyttää erillisinä tai niitä voi yhdistää vielä edistyneempien toimintojen luomiseksi. Voidaankin sanoa, että funktioiden avulla Excelissä voi toteuttaa melkein mitä tahansa. Seuraavaksi käsittelemme muutamia toimistotyössä tehokkaimmiksi havaittuja funktioita esimerkkien kautta.

Ehtofunktiot

Ehdollisella laskennalla tarkoitetaan tilannetta, jossa Excel laskee tietoalueesta vain käyttäjän määrittämän ehdon täyttävät solut. Tietyn toiminnon toteuttavia ehtofunktioita ovat mm.:

- Summa.jos (Sumif) ja Summa.jos.joukko (Sumifs)
- Keskiarvo.jos (Averageif) ja Keskiarvo.jos.joukko (Averageifs)
- Laske.jos (Countif) ja Laske.jos.joukko (Countifs)

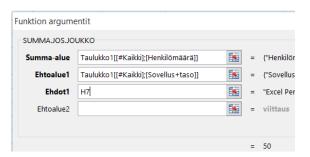
Näiden lisäksi ehdollisen rakenteen voi rakentaa monista muista funktioista yhdistämällä ne ja **Jos** (*If*) funktioon matriisikaavan avulla. Tässä materiaalissa emme käy läpi matriisilaskentaa

Summa.jos.joukko (Sumifs)

Henkilömäärän laskemiseen käytämme **Summa.jos.joukko** (*Sumifs*) funktiota. Huomaa että tietoalue on muunnettu dynaamiseksi alueeksi **Muotoile taulukoksi** (*Format as table*) toiminnolla. Toiminnon avulla alueen valitseminen helpottuu eikä suoria viittauksia tarvitse välttämättä käyttää.

- Valitse tulossolu ja avaa funktio komennolla Kaavat/Matemaattiset ja trigonometriset/Summ.jos.joukko (Formulas/Math & Trig/Sumifs)
- 2. Määritä **Summa-alue** (*Sum_range*). Summaalue on se alue josta laskettavat arvot löytyvät. Oheisessa esimerkissä Henkilömäärä-sarake.
- 3. Määritä Ehtoalue1 (*Criteria_range1*). Ehtoalue on se alue johon ehto kohdistetaan. Oheisessa esimerkissä Sovellus+taso-sarake
- 4. Määritä **Ehdot1** (*Criteria1*). Ehdot on se ehto joka ehtoalueeseen kohdistetaan. Oheisessa esimerkissä lasketaan Henkilömääräsarakkeesta ne arvot joita vastaavassa solussa Sovellus+taso-sarakkeessa on arvo "Excel perusteet"
- 5. Napsauta Ok. Voit tarvittaessa myös Täyttökopioida laskukaavan

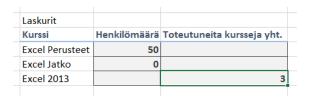
Excel Jatko 17 (35)

Laske.jos.joukko (Countifs)

Toteutuneiden Excel 2013 kurssien määrän laskemiseen käytämme **Laske.jos.joukko** (*Sumifs*) funktiota. Huomaa että tässä laskelmassa on kaksi ehtoa. Kurssin sovellus on Excel ja versio on 2013

- Valitse tulossolu ja avaa funktio komennolla Kaavat/Lisää funktioita/Tilasto/Laske.jos.joukko (Formulas/More functions/Statisticaö/Countifs)
- 2. Määritä **Ehtoalue1** (*Criteria_range1*). Ehtoalue on se alue johon ensimmäinen ehto kohdistetaan. Oheisessa Sovellus-sarake
- 3. Määritä **Ehdot1** (*Criteria1*). Ehdot on se ehto joka ehtoalueeseen kohdistetaan. Oheisen esimerkin ensimmäisessä ehdossa etsitään merkkijonoa "Excel"
- 4. Määritä Ehtoalue2 (*Criteria_range2*). Ehtoalue on se alue, johon ensimmäinen ehto kohdistetaan. Oheisessa Versio-sarake
- 5. Määritä **Ehdot2** (*Criteria2*). Ehdot on se ehto joka ehtoalueeseen kohdistetaan. Oheisen esimerkin toisessa ehdossa etsitään arvoa 2013.
- 6. Napsauta Ok

Hakufunktiot

Hakufunktioiden avulla paikallistetaan ja tuodaan tietoa toisista lähteistä. Tyypillisin tapa käyttää hakufunktiota on kahden tietokannan yhdistäminen relaation, eli yhdistävän tekijän perusteella. Tavallisimmin käytetyt hakufunktiot ovat:

- Haku (Lookup)
- Phaku (Vlookup)
- Vhaku (Hlookup)
- Xhaku (Xlookup)
- Indeksi (Index)

Huomaa suomenkielisen käännöksen käännöskukkanen.

Xhaku funktio on uusin ja se on rakennettu alusta lähtien korvaamaan muut funktiot. Se on paremmin rakennettu ja "viisaampi". Suosittelemme aina käyttämään **Xhakua** ja muita vain, jos se on pakollista.

Seuraavassa esimerkissä yhdistämme kouluttajatiedon pidettyihin kursseihin kurssinumeron perusteella. Kouluttajatieto löytyy toisesta tietokannasta, joka on eri taulukossa.

Excel Jatko 18 (35)

Xhaku

Seuraavassa esimerkissä yhdistämme kouluttajatiedon pidettyihin kursseihin kurssinumeron perusteella. Kouluttajatieto löytyy toisesta tietokannasta, joka on eri taulukossa. Huomaa että molemmista aluista on tehty dynaamisia **Muotoile taulukoksi** (*Format as a table*) toiminnon avulla.

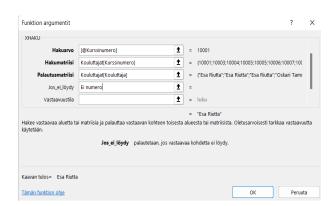
Koulutus tiedot

4	А	В	С	D
1				
2	Kurssinumerc 🔻	Kouluttaja 🕆	Koulutus	Versio
3	10001		Excel perusteet	O365
4	10002		Word Jatko	O365
5	10003		Excel perusteet	O365
6	10004		Word Jatko	O365
7	10005		PowerPoint perusteet	O365
8	10006		Word Jatko	O365

Kouluttajien tiedot

1 ((1 to o lotta ji ci i ti ca o t		
	Α	В	
1	Kouluttaja 🔻	Kurssitunnus 🔻	
2	Esa Riutta	10001	
3	Esa Riutta	10003	
4	Esa Riutta	10004	
5	Oskari Tamminen	10005	
6	Pertti Berg	10005	
7	Oskari Tamminen	10006	

- 1. Valitse solu mihin haluat tuloksen, joka on tässä tapauksessa ensimmäinen solu Kouluttaja sarakkeesta ja avaa funktio Kaavat/Haku/Xhaku (Formulas/Lookup & Reference/Xlookup).
- 2. Samanlaista tietoa löytyy molemmista taulukoista. Tässä tapauksessa Kurssinumero. Hakuarvo (Lookup_value) on yhdistävä arvo joka on samalla rivillä kuin tulos. Etsimme kouluttajaa ensimmäisestä kurssista, jolloin Hakuarvo on Kurssinumero.
- 3. Hakumatriisi (Lookup_array) on alue, mistä Hakuarvon vastine etsitään. Tässä tapauksessa se on Kurssinumero sarake Kouluttajat taulusta.
- 4. Palautusmatriisi (Return_array) on alue mihin tulokset tulevat. Tässä tapauksessa Kouluttaja sarake kouluttajat taulussa.
- 5. Jos_ei_löydy (If_not_found) kenttään voit kirjoittaa mitä solussa tulee lukemaan, jos funktio ei löydä sille vastiketta. Tämä kenttä on vapaaehtoinen.
- 6. Oletuksena **Xhaku** tuo täsmällisen vastineen. Jos vaihdat **Vastaavuustilaa** voit vaihtaa sen tuomaan lähimmän vastineen.

Kouluttaja 🕝	urssinumero 🕝
Esa Riutta	10001
Esa Riutta	10003
Esa Riutta	10004
Oskari Tamminen	10002
Pertti Berg	10005
Oskari Tamminen	10006
Pekka Päärnilä	10007
Pekka Päärnilä	10008
Esa Riutta	10009
Marko Ekroth	10010
Marko Ekroth	10011
Pertti Berg	10012
Pertti Berg	10013
Pertti Berg	10014
Marko Ekroth	10015
Marko Ekroth	10016
Marko Ekroth	10017
Oskari Tamminen	10018
Oskari Tamminen	10019
Oskari Tamminen	10020
Oskari Tamminen	10021
Esa Riutta	10022
Esa Riutta	10023
Esa Riutta	10024
Oskari Tamminen	10025
Oskari Tamminen	10026
Oskari Tamminen	10027

Excel Jatko 19 (35)

Dynaamiset funktiot ja viittaukset

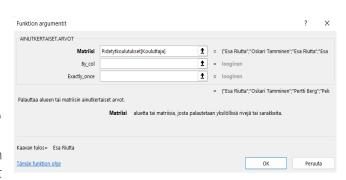
Uusin funktio tyyppi on dynaamiset funktiot. Niillä on uniikki toiminto laajeneminen. Tämä tarkoittaa että funktio voi palauttaa useita vastauksia dynaamisesti kasvavalla alueella. Tämä on loistava ratkaisu ongelmaan, mikä Excelillä on ollut siitä asti kun se aluksi luotiin.

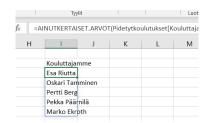
Ainutkertaiset.arvot

Yksi helpoimmista dynaamisista funktioista on Ainutkertaiset.arvot. Tämä funktio luo listan kaikista uniikeista arvoista mitä datasta löytyy. Seuraavassa esimerkissä luomme listan kouluttajista taulukosta missä on pidettyjä koulutuksia. Huomioi, että tämä dataalue on **Muotoiltu taulukoksi** ja nimetty **Pidetytkoulutukset**.

Kurssinumerc 🔻	Kouluttaja 🕆	Koulutus	Versio ▼
10001	Esa Riutta	Excel perusteet	O365
10002	Oskari Tamm	Word Jatko	O365
10003	Esa Riutta	Excel perusteet	O365
10004	Esa Riutta	Word Jatko	O365
10005	Pertti Berg	PowerPoint perusteet	O365
10006	Oskari Tamm	Word Jatko	O365
10007	Pekka Päärnil	Word Jatko	O365
10008	Pekka Päärnil	Excel perusteet	O365
10009	Esa Riutta	Excel perusteet	O365
10010	Marko Ekroth	PowerPoint perusteet	O365
10011	Marko Ekroth	PowerPoint perusteet	O365
10012	Pertti Berg	PowerPoint perusteet	O365
10013	Pertti Berg	PowerPoint perusteet	O365
10014	Pertti Berg	PowerPoint perusteet	O365
10015	Marko Ekroth	Word Jatko	O365
10016	Marko Ekroth	PowerPoint perusteet	O365

- Valitse solu mihin haluat listasi tulevan. Muista että tarvitset tyhjää tilaa sen ympärille levittymistä varten.
- 2. Avaa funktio
 Kaavat/Haku/Ainutkertaiset.arvot
 (Formulas/Lookup&Reference/Unique)
 reitillä.
- 3. Matriisi (Array) argumentti on toistuvan datan matriisi, mistä haluat tuoda uniikit tiedot. Tässä tapauksessa se on Kouluttajat sarake Pidetytkoulutukset taulusta.
- 4. **By_col** argumenttia ei tarvita tässä tapauksessa. Lisäämällä nollan (0) voisit vaihtaa matriisin suuntaa sarakkaista riveihin.

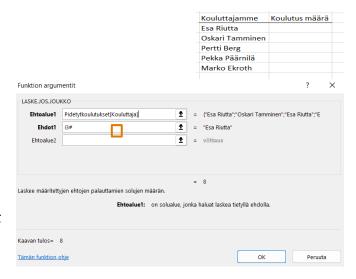

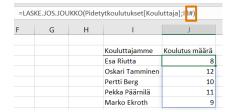
Excel Jatko 20 (35)

Dynaamiset viittaukset

Dynaamiset funktiot itsessään voivat levittäytyä, mutta mitä jos sinun tarvitsee yhdistää dynaaminen funktio tavallisen function kanssa? Näihin tarvitset dynaamisia viittauksia. Seuraavassa esimerkissä jatkamme edellsiestä esimerkistä ja laskemme Kuinka monta koulutusta jokainen kouluttaja on tehnyt.

- Valitse solu mihin haluat listan tulevan. Muista, että tarvitset tilaa solun alapuolella levittäytymistä varten.
- 2. Valitse funktio Kaavat/Lisää funktioita/Tilasto/Laske.jos.joukko (Formulas/More functions/Statistical/Countifs)
- 3. Ehtoalue1 (*Criteria_range1*) on alue mihin haluat laskea Ehto1 (*Criteria1*) ilmestymiset. Tässä tapauksessa Kouluttaja sarake Pidetytkoulutukset taulusta.
- 4. **Ehto1** on arvo jonka haluat löytää **Ehtoalue1.** Tässä tapauksessa se on kouluttajien nimet.
- 5. Lisää **risuaita (#)** symbooli viittauksen loppuun. Tämä tekee kaavasta levittäytyvän kaavan.

Excel Jatko 21 (35)

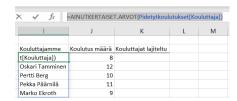
Funktoiden yhdistäminen

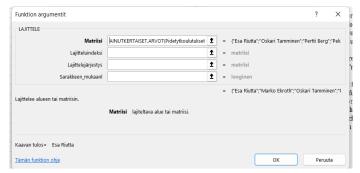
Excelissä on yli 400 funktiota, joka on paljon, mutta sen lisäksi voit yhdistää melkein mitä tahansa funktioita. Tämä mahdollistaa lähes loputtoman tarjonnan erilaisia funktioita ja mahdollisuuksia. Funktioiden yhdistäminen seuraa samaa kaavaa joka kerta. Seuraavassa esimerkissä näytämme yhden tekniikan tähän. Tekniikka on simppeli ja luomme sisälle menevän function aluksi ja sitten kopimoimme sen ja liitämme ulompaan funktioon.

Lajittele ja Ainutkertaiset.arvot funktioiden yhdistäminen

Tässä esimerkissä jatkamme suoraan edellisestä Ainutkertaiset.arvot funktiosta, mutta tällä kertää yhdistämme siihen lajittele function, jotta saamme tiedot aakkosjärjestykseen.

- 1. Valitse solu mihin aijemmin loit ainutkertaiset.arvot funktion
- 2. Valitse funktio kaavariviltä ja kopioi
- 3. Valitse solu mihin haluat listan ilmestyvän. Muista että solun alla pitää olla tyhjää tilaa levittyvälle listalle
- 4. Avaa funktio **Kaavat/Haku/Lajittele** (Formulas/Lookup&Reference/Sort)
- 5. Liitä kopioitu funktio Matriisi (Array) kenttään, mutta poista yhtäsuurikuin (=) merkki.

6. Paina OK

Excel Jatko 22 (35)

TIETOKANTOJEN EDISTYNYT HALLINTA

Excelin yksi tärkeimpiä käyttötarkoituksia on tietokantojen muuttaminen selkeiksi ja visuaalisiksi raporteiksi. Raporttien luomiseen löytyykin useita hyviä työkaluja. Tärkeää on edelleen kuitenkin muistaa että mikäli tieto tai tietoalue on väärin rakennettu, ominaisuudet eivät toimi oikein. Palautetaan siis ensin mieleen Tietokannan luomisen ohjeet.

Tietokannan kolme sääntöä

Kun luot uutta- tai mukautat toisesta järjestelmästä Exceliin tuotua tietokantaa, sinun tulee aina noudattaa seuraavaa kolmea sääntöä. Näiden avulla varmistut, että Excel ymmärtää tietokannan eri osat oikein ja voit käyttää tiedon hallinta ominaisuuksia ilman että sinun tarvitsee maalata aluetta

1. Tietokannan jokaisella sarakkeella täytyy olla otsikko. Mikäli otsikko puuttuu tai se on väärin luotu, osa tiedon hallinta ominaisuuksista toimii väärin tai ei ollenkaan

	lla sarakke la oma ots		Otsikko ei saa olla kaksirivinen	Otsikko e yhdistett		Otsikko pitää muotoilla. Esi lihavointi	
A Maanos	В	Pääkaup	F Asukustihers	В	С	A Maanosa	Maa
Asia	Afg. mistan	Kabul	(asukasta/km²)		No.	Asia	Afgha
Europe	Abania	Tirana		Afghanistap	Kasul	Europe	Alban
Africa	Algeria	Algiers	39 (Albania	Tirana	Africa	Algeri
			7 08 :	Algeria	Algiers	Occania	Cama

Excel Jatko 23 (35)

2. Tietokannassa ei koskaan saa olla tyhjiä rivejä eikä tyhjiä sarakkeita. Excel tulkitsee tyhjän rivin mukaan tietokannan viimeisen rivin, jolloin tyhjän rivin jälkeiset rivit jätetään tietoalueen ulkopuolelle

	А	В	C	D	E
1	Maanosa	Maa	Pääkaupunki		Alue (km²)
2	Asia	Afghanistan	Kabul		645 80°
3	Europe	Albania	Tirana		28 70:
4	Africa	Algeria	Algiers		2 381 74
5	Oseania	Samoa	Apia		19
6	Europe	Andorra	Andorra la Vella		46
7					
8	Africa	Angola	Luanda		1 246 70
9	North-America	Anguilla	The Valley		91
10	North-America	Antigua and Barbuda	St. John's		44:

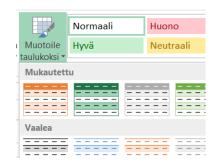
3. Tietoalueen ympärillä pitää olla vähintään yksi rivi ja yksi sarake tyhjää. Jos esimerkiksi haluat luoda tietokannan yläpuolelle otsikon, sinun tulee jättää vähintään yksi tyhjä rivi otsikon ja tietokannan väliin. Tällä varmistut että Excel lukee tietokannan rajat oikein

		'	_
	Α	В	
1	Maailman maa	at	
2			
3	Maanosa	Maa	Pääkaup
4	Asia	Afghanistan	Kabul
5	Europe	Albania	Tirana
_	v t -:	A1:_	A1=:

Muotoile taulukoksi

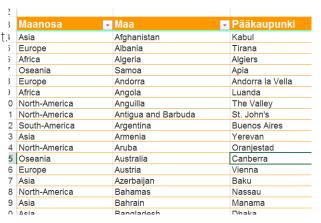
Muotoile taulukoksi (Format as table) ominaisuus on hiukan huonosti nimetty, koska se ei varsinaisesti kerro millään tavoin mitä ominaisuus tekee. Toiminto ei varsinaisesti ole yksittäinen toiminto vaan enemmänkin useiden toimintojen kokoelma. Se on myös yksi tärkeimmistä tietokantatyökaluista. Periaatteessa kaikki tietokannat kannattaa muotoilla taulukoksi ja toimintoa tulee välttää vain kun esimerkiksi yhteensopivuuden säilyttäminen sitä vaatii.

- 1. Ota toiminto käyttöön napsauttamalla soluosoitin tietokannas sisälle
- 2. Napsauta komentoa **Aloitus/Muotoile** taulukoksi (Home/Format As Table)
- 3. Valitse mieleisesi väri napsauttamalla

Excel Jatko 24 (35)

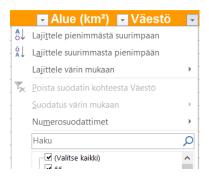
Tietoalue muotoillaan valitsemallasi värillä ja siihen kytketään toimintoon liittyvät ominaisuudet.

Muotoile taulukko-tietokannan ominaisuudet

Muotoile taulukoksi toiminto lisää tietokantaan useita erilaisia ominaisuuksia kuten seuraavat:

Suodatusvalikot. Voit suodattaa tietoalueen tietoja vapaasti

Kiinnitetyt otsikot. Kun vierität tietokantaa, otsikot kiinnittyvät sarakeotsikoihin ja voit mm. käyttää suodattimia ilman että otsikkorivi on näkyvissä.

Summa-rivi (Sum-row). Komennolla Rakenne/Summa-rivi (Design/Sum-row) saat tietokannan viimeiselle riville avattua summa-rivin. Rivin soluja napsauttamalla saat näkyviin alavetovalikon josta voit valita soluun haluamasi funktion.

Huomaa että summa-rivin arvot mukautuvat suodatuksiin, eli niiden avulla voit laskea myös suodatettujen alueiden summia.

27 92 73	000 000 666 808					
92 73	666					
73						
_	808					
28	502					
13	752	¥				
Keskiarvo						
Määrä						
erot	t					
Summa						
	Keskihajonta					
ta	Varianssi					
ta		Lisää funktioita				
	ta	ta				

Excel Jatko 25 (35)

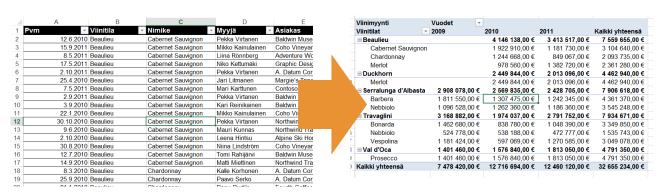
Dynaaminen tietoalue ja automaattinen laskenta. Kun lisäät rivejä tai sarakkeita tietokantaasi, ne liittyvät automaattisesti muotoiltuun tietoalueseen. Samalla myös kaikki lasketut kaavat/funktiot kopioituvat uusille riveille.

1	Alue (km²)	Väestö	¥	Asuka -		
	645 807	25 500	100	=[@Väestö	5]/[@[Alue (km²)]]
	28 703	2 821	977			
	2 381 741	37 900	000			
е	197	55	519			
	464	76	246			
	1 246 700	20 609	294			
	96	13	452			
~	442	86	295			
u	2 780 400	40 117	nac			

DAX laskenta. Kaavat toimivat muotoillussa taulukossa täysin samoin kun missä tahansa solussa. Kaavan ulkomuoto sen sijaan hiukan eroaa koska ominaisuudessa käytetään DAX-kaavakieltä.

MIKÄ ON PIVOT?

Pivot raportilla tarkoitetaan tietokannan ristiintaulukoimista. Tietokannan toistuva tieto kootaan yksittäisten tietorivien alle matriisiitaulukkoon rivi- tai sarakeotsikoiksi. Pivoteilla voidaan luoda visuaalisia ja selkeitä raportteja mutta myös pitkälle vetyjä analyysitaulukoita.

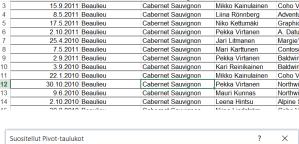
Excel Jatko 26 (35)

Pivotin luominen

Pivotin voi luoda vain "oikein" luodusta Excel-tietokannasta. Tässä materiaalissa esiteltyjä kolmea sääntöä tulee siis aina noudattaa ennen työn aloittamista. Tietokanta kannattaa myös aina muuttaa dynaamiseksi taulukoksi **Muotoile taulukoksi** *(Format as table)* ominaisuuden avulla. Näin Pivotin tietoaluetta voidaan muuttaa jälkikäteen, eli esimerkiksi rivejä ja sarakkeita voidaan lisätä.

Pivotin voi luoda **Suositellut Pivot-taulukot** (*Recommended Pivot-tables*) toimintoa hyödyntäen tai aloittaen tyhjältä Pivot-pohjalta. Huomaa että Suositellut Pivot-taulukot ominaisuus tuli uutena Excelin 2013 versioon, eikä sitä ole vanhemmissa versioissa

- 1. Muuta tietokanta dynaamiseksi komennolla **Aloitus/Muotoile taulukoksi** (Home/Format as table).
- 2. Aloita Pivotin luominen komennolla Lisää/Suositellut Pivot-taulukot (Insert/Recommended Pivot-tables)
- Valitse näkymän vasemmasta laidasta haluamasi raporttimalli ja Napsauta Ok

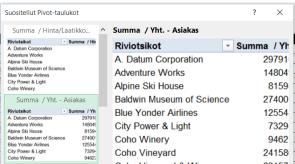

Nimike

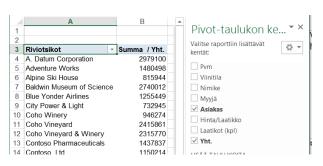
✓ Myyjä

Asiaka

▼ Viinitila

4. Valitsemasi Pivot raportti luodaan uuden taulukon vasempaan laitaan ja näkymän valintanauhaan ja oikeaan laitaan aukeaa muokkaustyökalut. Voit muokata tarvittaessa Pivot raporttia vapaasti

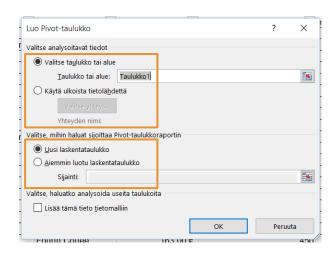
Pivotin luoda myös tyhjästä pohjasta alkaen.

- 1. Muuta tietokanta dynaamiseksi komennolla **Aloitus/Muotoile taulukoksi** (Home/Format as table).
- 2. Aloita Pivotin luominen komennolla Lisää/Pivot-taulukko (Insert/Pivot-table)

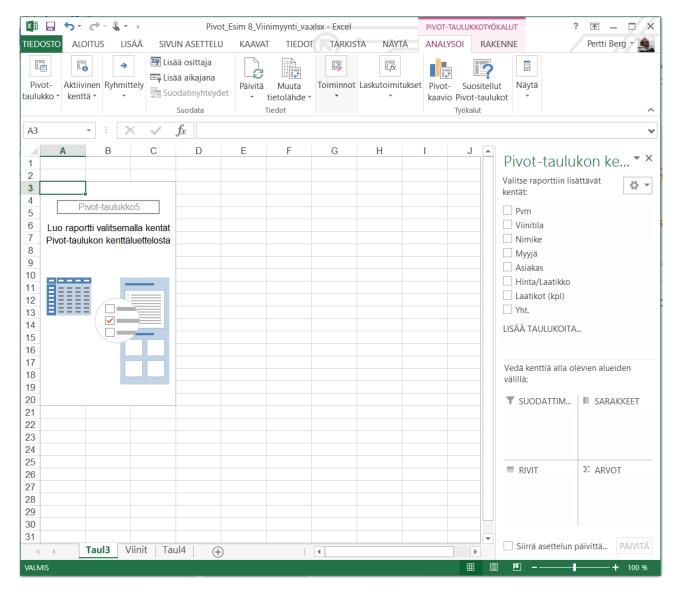

Excel Jatko 27 (35)

3. Luo Pivot-taulukko (Create Pivot-table) ikkunasta voit vaihtaa alueen määritystä tai taulukon sijaintia. Oletuksena Pivotille luodaan uusi taulukko mutta joissakin tilanteissa on hyödyllistä asettaa useita Pivot-raportteja samaan taulukkoon

4. Uuteen Excel taulukkoon luodaan tyhjä Pivot-taulukko. Valintanauhaan aukeaa tilannekohtaiset välilehdet **Analysoi** (*Analyze*) sekä **Rakenne** (*Design*) ja näkymän oikeaan laitaan **Pivot-taulukon kenttäluettelo** (*Pivot-table field list*)

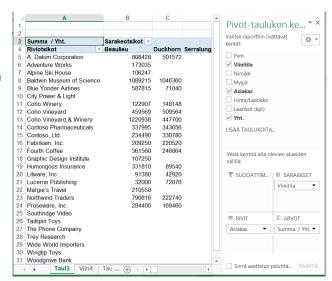

Excel Jatko 28 (35)

- 5. Raahaa hiirellä haluamasi kentät matriisialueisiin. Pivot taulukko rakentuu siirrettyjen kenttien mukaan reaaliaikaisesti. Oheisessa esimerkissä on siirretty seuraavat kentät:
 - a. Viinitila -> Sarakkeet
 - b. Asiakas -> Rivit
 - c. Yht. -> Arvot

Esimerkkipivotista voidaan nyt tarkastella millaisilla summilla eri asiakkaat ovat ostaneet tuotteita eri viinitiloilta.

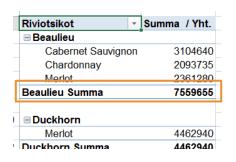
Pivot ei lukitu muokkauksen missään vaiheessa, voit muuttaa Pivotin rakennetta niin usein kun tarvitsee.

Pivotin toimintoja

Pivotin avulla voidaan luoda lähes loputon määrä erilaisia kenttäyhdistelmiä. Rajana on käytännössä vain tietoalueen monipuolisuus. Tämän lisäksi Pivotista löytyy useita erilaisia toimintoja joita voidaan soveltaa Pivot-taulukkoon. Seuraavassa esittelemme muutaman tärkeimmistä

- Komennolla Rakenne/Välisummat
 (Design/Subtotals) voit määrittää miten välisummat
 asettuvat Pivottiisi
- Jos haluat poistaa tietyt välisummat näkyvistä napsauta valisummasolun päällä hiiren oikeaa painiketta ja poista raksi kohdasta Välisummat (Subtotal)
- Komennolla Rakenne/Loppusummat (Design/Grand totals) voit määrittää näkyvätkö loppusummat Pivotissasi

Excel Jatko 29 (35)

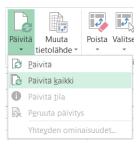
Komennolla Rakenne/Raportin asettelu (Design/Report layout) voit muuttaa miten sarakkeotsikot asettuvat Pivottiisi. Oheisessa esimerkissä on käytössä Nytä jäsennettynä (Show in outline form) näkymä

 Komennolla Rakenne/Tyhjät rivit (Design/Blank rows) voit lisätä tyhjiä rivejä asiakokonaisuuksien väliin. Tämä toiminnon avulla raporteistasi tulee selkeämpiä ja helppolukuisempia

 Jos muutat tietokantasi rakennetta tai lisäät tietorivejä, Pivot ei päivity automaattisesti vaan sinun täytyy napsauttaa komentoa Analysoi/Päivitä (Analyze/Refresh) päivittääksesi tiedot

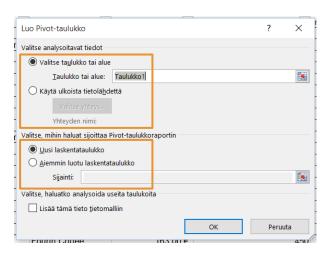

Pivot kaaviot

Voit luoda Pivotin avulla tietokannastasi myös visuaalisia kaavioita. Voit luoda kaavion suoraan tietokannasta tai luoda ensin Pivot-taulukon, josta luot kaavion.

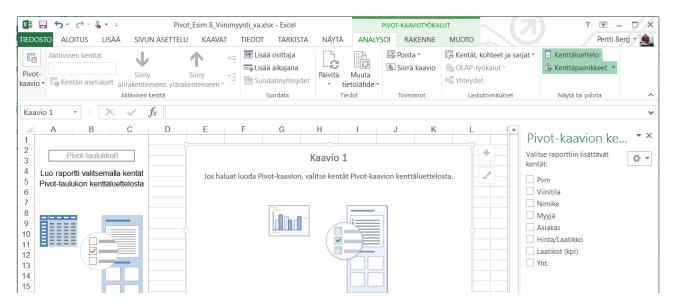
- 1. Muuta tietokanta dynaamiseksi komennolla **Aloitus/Muotoile taulukoksi** (Home/Format as table).
- 2. Aloita Pivotin luominen komennolla Lisää/Pivot-kaavio (Insert/Pivot-chart)
- ▼ Viinitila ▼ Nimike Myyjä ✓ Asiaka 12.6.2010 Beaulieu 15.9.2011 Beaulieu Cabernet Sauvignon Cabernet Sauvignon Mikko Kainulainer Coho V Cabernet Sauvignon 8.5.2011 Beaulieu Liina Rönnberg Cabernet Sauvignon Graphic 2.10.2011 Beaulieu Cabernet Sauvignon Pekka Virtanen A. Datu Cabernet Sauvignon Margie' 25 4 2010 Beaulieu Jari Litmane 7.5.2011 Beaulieu 2.9.2011 Beaulieu Cabernet Sauvignon Cabernet Sauvignon Pekka Virtanen Baldwin 3 9 2010 Beaulieu Cabernet Sauvignon Kari Reinikainer Baldwir 22.1.2010 Beaulieu 30.10.2010 Beaulieu Cabernet Sauvignon Pekka Virtanen Cabernet Sauvignon Northwi Cabernet Sauvignon 9.6.2010 Beaulieu Northwi Mauri Kunnas 2.10.2010 Beaulieu 30.8.2010 Beaulieu Alpine S Coho V Cabernet Sauvignon Cabernet Sauvignon Niina Lindström 12.7.2010 Beaulieu

3. Luo Pivot-taulukko (Create Pivot-table) ikkunasta voit vaihtaa alueen määritystä tai taulukon sijaintia. Oletuksena Pivotille luodaan uusi taulukko mutta joissakin tilanteissa on hyödyllistä asettaa useita Pivot-raportteja samaan taulukkoon

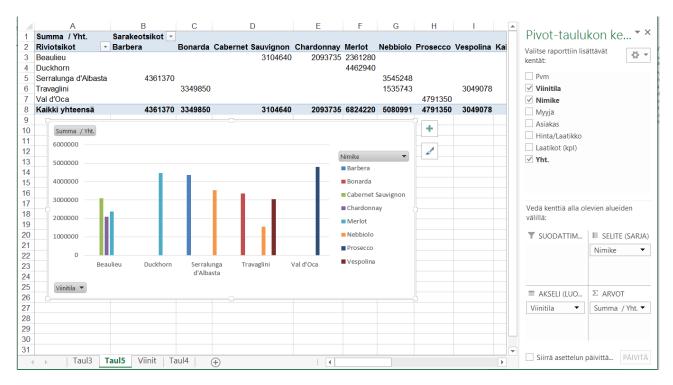

Excel Jatko 30 (35)

4. Uuteen Excel taulukkoon luodaan tyhjä Pivot-taulukko ja Pivot kaavio. Valintanauhaan aukeaa tilannekohtaiset välilehdet **Analysoi** (*Analyze*), **Rakenne** (*Design*) sekä **Muoto** (*Format*) ja näkymän oikeaan laitaan **Pivot-taulukon kenttäluettelo** (*Pivot-table field list*)

Työskentely jatkuu tästä eteenpäin aivan kuten Pivot taulukossakin. Oheisessa esimerkissä Viinitila on määritelty riviotsikoiksi ja Nimike sarakeotsikoiksi.

TIFDON VISUALISOINTI

On sanottu, että Excel on taulukointi sovellus joka tietää grafiikasta, mutta ei grafiikka sovellus. Kuitenkin Excelin uusimmissa versioissa, graaffisia toimintoja on lisätty sovellukseen tasaista tahtia ja vanha lausahdus ei pidä enää paikkaansa.

Excel Jatko 31 (35)

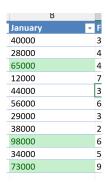
Tiedon ehdollinen muotoilu

Ehdollinen muotoilu mahdollistaa, että voit korostaa yksittäisiä arvoja taulustasi ja vertailla arvoja graaffisesti.

Korostaaksesi suurimman arvon tietoalueeltasi:

- 1. Valitse alue ja paina Aloitus/Ehdollinen muotoilu/Ensimmäiset/Viimeiset-säännöt/Ensimmäiset 10 kohdetta (Home/Conditional Formatting/Top/Bottom Rules/Top 10 values)
- 2. Määritä numero numero knettään ja valitse muotoilun väri avautuvasta valikosta

February - IV

Vartaillaksesi arvoja tietoalueelta

- 1. Valitse alue ja paina Aloitus/Ehdollinen muotoilu/Tietopalkit (Home/Conditional Formatting/Data Bars)
- 2. Tietoalueen päälle tulee värilliset palkit, joiden suuruus riippuu arvon suuruudesta

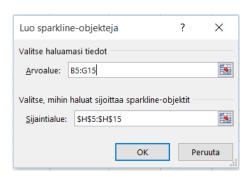
Excel Jatko 32 (35)

Trendien seuranta Sparkline-kaavioiden avulla

Sparkline-kaaviot ovat solun sisälle piirtyviä minikaavioita. Niiden avulla voit seurata mm. arvojen trendikehitystä

Seuraavassa esimerkissä luomme kaaviosarjan joka seuraa myyjien myynnin trendejä

- Valitse alue johon haluat sijoittaa Sparkline-kaaviot ja napsauta komentoa Lisää/Viiva (Insert/Line) Sparkline-kaaviot ryhmästä
- 2. **Määritä Arvoalue** (*Data range*). Arvoalue se alue josta kaavioiden tietoarvot löytyvät
- 3. Napsauta lopuksi Ok

	Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu	
Matti Mäkinen	40 000,00 €	38 000,00 €	56 000,00 €	67 000,00 €	42 000,00 €	54 000,00 €	
Kalle Virtanen	28 000,00 €	43 000,00 €	78 000,00 €	56 000,00 €	100 000,00 €	65 000,00 €	_^^
Maija Korhonen	65 000,00 €	45 000,00 €	66 000,00 €	78 000,00 €	54 000,00 €	34 000,00 €	
Eila Pasanen	12 000,00 €	78 000,00 €	90 000,00 €	65 000,00 €	17 000,00 €	81 000,00 €	
Leena Kehto	44 000,00 €	34 000,00 €	29 000,00 €	76 000,00 €	34 000,00 €	23 000,00 €	
Raimo Koivu	56 000,00 €	68 000,00 €	56 500,00 €	68 000,00 €	45 000,00 €	95 000,00 €	~~/
Pekka Länsipää	29 000,00 €	37 000,00 €	27 000,00 €	56 000,00 €	59 000,00 €	68 000,00 €	~
Sulo Kettumäki	38 000,00 €	23 000,00 €	28 000,00 €	24 500,00 €	86 000,00 €	42 000,00 €	
Reijo Lindström	98 000,00 €	67 000,00 €	64 000,00 €	62 000,00 €	72 000,00 €	59 000,00 €	\
Kimmo Hirvonen	34 000,00 €	53 000,00 €	52 000,00 €	61 000,00 €	38 000,00 €	82 000,00 €	~~/
Milla Suomaa	73 000,00 €	91 000,00 €	97 500,00 €	49 000,00 €	29 000,00 €	36 000,00 €	

Excel Jatko 33 (35)

Edistynyt kaavioiden käsittely

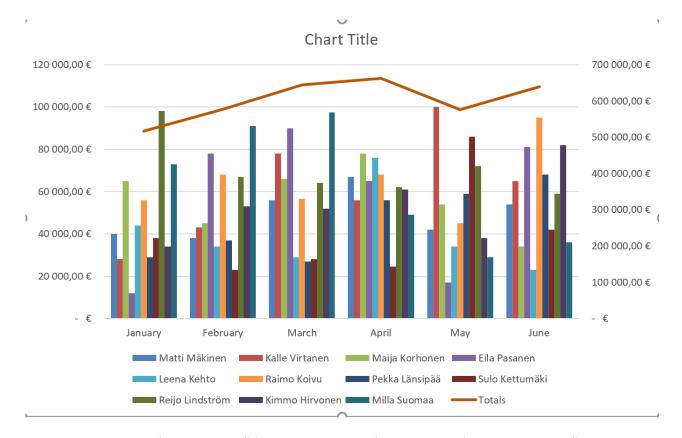
Tieto voidaan visualisoida kaavioiden avulla useilal eri tavoilla perus pylväs, viiva ja piirakkakaavioden lisäksi. Esimerkiksi voit visualisoida työntekijöiden tyytyväisyys kyselyn **Sädekaavio** tai esittää projektin aikataulutusta käyttäen **Gant kaavioita**. Seuraavassa esimerkissä teemme kaavion missä kokonaismyynnit ovat samassa kaavioissa kuin myynnit.

2	Myynnit/Kuukaus	si					
3							
4		Tammikuu	Helmikuu	Maaliskuu	Huhtikuu	Toukokuu	Kesäkuu
5	Matti Mäkinen	40 000,00 €	38 000,00 €	56 000,00 €	67 000,00 €	42 000,00 €	54 000,00 €
6	Kalle Virtanen	28 000,00 €	43 000,00 €	78 000,00 €	56 000,00 €	100 000,00 €	65 000,00 €
7	Maija Korhonen	65 000,00 €	45 000,00 €	66 000,00 €	78 000,00 €	54 000,00 €	34 000,00 €
8	Eila Pasanen	12 000,00 €	78 000,00 €	90 000,00 €	65 000,00 €	17 000,00 €	81 000,00 €
9	Leena Kehto	44 000,00 €	34 000,00 €	29 000,00 €	76 000,00 €	34 000,00 €	23 000,00 €
10	Raimo Koivu	56 000,00 €	68 000,00 €	56 500,00 €	68 000,00 €	45 000,00 €	95 000,00 €
11	Pekka Länsipää	29 000,00 €	37 000,00 €	27 000,00 €	56 000,00 €	59 000,00 €	68 000,00 €
12	Sulo Kettumäki	38 000,00 €	23 000,00 €	28 000,00 €	24 500,00 €	86 000,00 €	42 000,00 €
13	Reijo Lindström	98 000,00 €	67 000,00 €	64 000,00 €	62 000,00 €	72 000,00 €	59 000,00 €
14	Kimmo Hirvonen	34 000,00 €	53 000,00 €	52 000,00 €	61 000,00 €	38 000,00 €	82 000,00 €
15	Milla Suomaa	73 000,00 €	91 000,00 €	97 500,00 €	49 000,00 €	29 000,00 €	36 000,00 €
16	Kokonaismyynti	517 000,00 €	577 000,00 €	644 000,00 €	662 500,00 €	576 000,00 €	639 000,00 €

- Valitse tietoalue ja luo kaavio painamalla Lisää/Pylväs kaavio (Insert/ Column chart).
- 2. Vaihda kategoriaa ja sarjaa **Kaavion** rakennenäkymä/Vaihda rivi tai sarake (Chart Design/Switch Row/Column) toiminnolla.
- 3. Kokonaismyynnit ovat nyt yksi korkea pylväs ja muut myynnit ovat pieniä pilareita, mutta ne eivät korostu tarpeeksi.
- 4. Paina **Kaavion rakennenäkymä/Vaihda kaaviolaji** (*Chart Design/Change chart Tupe*)
- 5. Valitse yhditelmäkaavio
- 6. Valise pylväskaavio ja valitse viivaksi kokonaismyynti kaikista tietoalueista. Valitse kokonaismyynti toiseksi akseliksi ruksilla.
- 7. Paina vihdoin OK

Excel Jatko 34 (35)

Myyjien myynnit näkyvät nyt palkkeina ja numeraaliset arvot näkyvät vasemmalla samaan aikaan kuin kokonaismyynnit näkyvät viivana ja niiden arvot oikealla.

Excel Jatko 35 (35)